Gemeente Amsterdam
Centrum

STAF (WEEKSTART) CENTRUM

Zaaknaam:	Westeinde 1 / Oosteinde 4-16 (Nederlandsche Bank)
Rubricering:	Actief openbaar
Portefeuille:	Monumenten en werelderfgoed
Secundaire portefeuille	Bouwen en wonen

VOOR VOORDRACHT (FLAP)

Vergaderdatum	23 september 2019
Onderwerp	Waardestelling Westeinde 1 / Oosteinde 4-16 (Nederlandsche Bank)
Gevraagde beslispunten	1. Kennis te nemen van de waardestelling van en het transformatiekader voor het pand Westeinde 1/Oosteinde 4-16 (Nederlandsche Bank) 2. Monumenten en Archeologie te verzoeken in contact te treden met (de architect van) de Nederlandsche Bank teneinde in overleg te komen tot een bouwplan dat in voldoende mate recht doet aan de monumentale waarden van het pand.
Onderbouwing beslispunten	<u>Inleiding</u> Op 8 juli 2019 is dit dossier in de staf van het dagelijks bestuur van stadsdeel centrum behandeld (stafflap bijgevoegd). Tijdens deze staf is besloten om de afdeling Monumenten & Archeologie te verzoeken om een beschrijving, een advies en een transformatiekader op te laten stellen ten aanzien van het pand van de Nederlandsche Bank, gevestigd op Westeinde 1 / Oosteinde 4-16. Op 25 juli 2019 is het advies gereed gekomen en op 3 september 2019 zijn de beschrijving en het transformatiekader geschreven door de afdeling Monumenten & Archeologie. Het transformatiekader is opgesteld naar aanleiding van de voorgenomen bouwplannen van de Nederlandsche Bank. Uit het advies van Monumenten & Archeologie blijkt dat het pand belangrijke monumentale waarden heeft. Het is dan ook waarschijnlijk dat de Commissie Ruimtelijke Kwaliteit (subCommissie Aanwijzing Monumenten) desgevraagd zal adviseren het pand aan te wijzen als gemeentelijk monument.

Uit het advies van Monumenten en Archeologie blijkt verder dat het bouwplan op een aantal punten negatieve gevolgen heeft voor de monumentale waarden van het pand. Tegelijk wordt duidelijk dat Monumenten en Archeologie ook kansen ziet om tot elkaar te komen. M&A adviseert het DB om M&A te verzoeken in gesprek te gaan met DNB teneinde overeenstemming te bereiken over de te maken keuzes.

Voor wat betreft de aanvraag voor een omgevingsvergunning kan worden gemeld dat de aanvraag is omgezet naar een conceptaanvraag. Dit betekent dat er geen fatale beslistermijn geldt voor de aanvraag van de vergunning. Van rechtswege vergunnen is daarmee uitgesloten. De omgevingsdienst is een vooroverleg aan het organiseren met alle partijen binnen de gemeente.

Het dagelijks bestuur moet nu kiezen tussen twee wegen, (1) het dossier nu voorleggen aan de Commissie Ruimtelijke kwaliteit of (2) eerst te onderzoeken of M&A en DNB tot overeenstemming kunnen komen.

Belang van de Nederlandsche Bank:
De Nederlandsche Bank heeft een route en tijdpad voor het vergunningentraject opgesteld dat nodig is om de renovatie van Frederiksplein te kunnen realiseren. Zij zien een aanvraag voor een monumenten status als een complicerende factor. De redenen waarom de Nederlandsche Bank geen voorstander is van het aanvragen van de monumentenstatus voorafgaand aan de verbouwing zijn de volgende:

1. Het maakt namelijk de vergunningenprocedure complexer en naar alle waarschijnlijkheid ook langduriger.
2. Daarnaast betekent een aanwijzing als monument dat het gehele pand bescherming geniet, ook latere toevoegingen. De Nederlandsche Bank vreest dat dat belemmerend kan zijn voor het uitvoeren van zijn visie om het oorspronkelijke ontwerp zo goed mogelijk tot zijn recht te laten komen.

De Nederlandsche Bank wil zorgvuldig omgaan met het pand en procedureel correct handelen. Tegelijk kan men zich geen langdurig en onvoorspelbaar tijdpad veroorloven.

Het tijdpad is voor hen essentieel omdat de renovatie van Frederiksplein onderdeel is van een grote huisvestingsoperatie. Onderdeel van deze operatie is het verhuizen van de Nederlandse goudvoorraad en de contant geld operatie van Amsterdam naar het nieuwe cashcentrum in Zeist. Omdat het hier gaat om **zaken van nationaal belang met grote veiligheidsrisico's** is het van belang dat dergelijke verhuizingen plaatsvinden binnen de daarvoor bestemde tijdpaden en de volgorde ervan niet wijzigt.

De Nederlandsche Bank wil het oorspronkelijke ontwerp van Duintjer in oude glorie herstellen, rekening houdende met de huidige bouwfysische en technische eisen en daarbij het pand zo duurzaam mogelijk maken. Als dit proces uitmondt in een monumentale status van het gebouw vinden zij dat een mooi resultaat van een goede afstemming en dialoog met gemeente, omgevingsdienst, erfgoed verenigingen en de Nederlandsche Bank. DNB acht het niet nodig en zelfs risicovol om vóór de verbouwing al een

aanvraag voor de monumentenstatus in te dienen. DNB wil dit pas na de verbouwing doen, als kers op de taart en zodat er geen gevaar meer is voor een vertraging.

<u>De eerste weg: het dossier nu voorleggen aan de Commissie Ruimtelijke Kwaliteit</u>
Voor deze keuze pleit dat het dit is de “koninklijke weg” is. Bovendien geniet het pand vanaf het starten van de procedure bescherming als gemeentelijk monument. De gemeente staan zo alle instrumenten ter beschikking die bestemd zijn om het cultuurgoed te beschermen.

Tegen deze keuze spreekt dat DNB duidelijk heeft gemaakt dat het zorgvuldig met het pand wil omgaan en dan ook voor DNB de waarden van het oorspronkelijke ontwerp voorop staan. Er is geen reden daaraan te twijfelen.
Uitstel is voor DNB een kostbare zaak. Bovendien heeft DNB uit eerdere contacten met de gemeente begrepen dat er geen noodzaak is om dit orde-3 pand nu als monument aan te wijzen.

<u>De tweede weg: eerst proberen om in overleg te komen tot een bouwplan dat de instemming van M&A heeft.</u>
M&A ziet kansen om tot een gedeelde oplossing te komen. Dit heeft als voordeel dat de relatie met DNB – anders dan bij de eerste weg – niet meteen verstoord raakt. Als DNB en M&A tot overeenstemming komen, kan het tijdsverlies beperkt blijven. Bovendien heeft DNB uit eerdere contacten met de gemeente begrepen dat dit een route is die de gemeente ook wil bewandelen.
Echter, als het overleg vastloopt, zal het starten van de aanwijzingsprocedure alsnog overwogen moeten worden. Ook kan zich altijd nog de complicerende factor voordoen dat een andere partij een verzoek doet om het pand als monument aan te wijzen.

<u>Advies</u>
Op dit moment lijken de belangen die pleiten vóór de tweede weg het zwaarst te wegen, gelet ook op de overlegmogelijkheden die M&A ziet. Het algemeen belang van de bescherming van het monument wordt op deze manier voldoende geborgd. Dat betekent wel dat als geen overeenstemming wordt bereikt, het starten van de aanwijzingsprocedure alsnog moet worden overwogen.

Bevoegdheidsgrondslag

Op basis van de Erfgoedverordening Amsterdam (artikel 3, lid 1 en lid 4) is het college bevoegd om, al dan niet op aanvraag van een belanghebbende, een gemeentelijk monument aan te wijzen. In dit kader kan het college bepalen dat een beschrijving wordt opgesteld van het beoogde aan te wijzen gemeentelijk monument. Deze bevoegdheden zijn gemandateerd aan het dagelijks bestuur van het stadsdeel (Mandatenregister stadsdeel centrum, monumenten & archeologie E5 & E6). Noot uit de algemene bepalingen en beperkingen van het mandatenregister: Voor alle bevoegdheden in dit bevoegdhedenregister geldt de beperking dat het dagelijks bestuur hiervan slechts gebruik van kan maken voor zover dit plaatsvindt binnen de door de (oorspronkelijk) bevoegde bestuursorganen vastgestelde stedelijke kaders, vastgelegd in verordeningen, reglementen, beleidsregel, beleidsnota’s, beleidsvisies, budgetten, etc.

Gemeente Amsterdam
Stadsdeel Centrum

Volgende processtappen	Resultaat overleg DNB – M&A bespreken in de staf Wethouder Melliani (monumentenzorg) informeren
Advies en afstemming	Monumenten & Archeologie (binnen de gemeente)
Documenten (bijlagen)	1. RA_Oosteinde4tm16Westeinde1DNB_Beschrijving en waardestelling CONCEPT 03092019; 2. RA_Oosteinde4tm16Westeinde1DNB Transformatiekader_CONCEPT 03092019; 3. DNB Advies MenA.03; 4. RA_Oosteinde4tm16Westeinde1DNB_Bijlage 1 Afbeeldingen CONCEPT 03092019; 5. Stafflap DNB 8 juli 2019.
Behandelend ambtenaar en contactgegevens	5.1, 2, e 5.1, 2, e @amsterdam.nl, 5.1, 2, e 5.1, 2, e , 5.1, 2, e @amsterdam.nl, 5.1, 2, e 5.1, 2, e 5.1, 2, e @amsterdam.nl, 5.1, 2, e

AANBIEDEN VOOR AGENDERING

- Goedkeuringsverzoek aan:	☐ Stadsdeel Centrum - VTH ☐ Stadsdeel Centrum – Gebied West / Oost ☐ Stadsdeel Centrum – Gebiedspool / B&O ☐ Stadsdeel Centrum – Bestuursondersteuning
Verzoek:	Graag laten goedkeuren door: 5.1, 2, e